

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 282/2020-74

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Bartoš, s. r. o., Martina Granca 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Bartoš, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 79 Ek 628/2018 z 30. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 79 Ek 628/2018 z 30. apríla 2019 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 79 Ek 628/2018 z 30. apríla 2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. Okresný súd Banská Bystrica je p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 415,51 € (slovom štyristopäťnásť eur a päťdesiatjeden centov) na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Peter Bartoš, s. r. o., Martina Granca 3, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Stav konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 282/2020-32 zo 17. júna 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 79 Ek 628/2018 z 30. apríla 2019 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

II.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako oprávnená v exekučnom konaní podala 19. októbra 2018 okresnému súdu ako exekučnému súdu návrh na vykonanie exekúcie na základe nespotrebitel'ského rozhodcovského rozsudku sp. zn.

RD 98/2018 z 3. júla 2018 (ďalej len „exekučný titul“), ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 13. júla 2018.

3. Sťažovateľka argumentuje, že exekučný titul nebol kauzálne príslušným súdom zrušený ani nebola právoplatne odložená jeho vykonateľnosť. Predmetom rozhodcovského konania bola náhrada škody proti členom štatutárneho orgánu spoločnosti dlžníka podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka v situácii, keď si veriteľ nedokáže vymôcť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti dlžníka. Rozhodcovské konanie prebiehalo podľa § 3 ods. 2 v spojení s § 1 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“).

4. Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že obaja žalovaní v ustanovenej lehote podľa § 18 ods. 4 zákona o rozhodcovskom konaní nepodali žalobnú odpoveď, nepodali námietku právomoci rozhodcovského súdu podľa § 21 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Podľa sťažovateľky došlo medzi ňou a žalovanými k tacitnému vzniku rozhodcovskej zmluvy podľa § 4 ods. 7 zákona o rozhodcovskom konaní. Ani jeden z povinných nepodal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku kauzálne príslušnému súdu podľa § 28 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v spojení s § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní.

5. Sťažovateľka uvádza, že okresný súd napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľky (v postavení oprávnenej v exekučnom konaní) proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 79 Ek 628/2018 z 13. marca 2019, ktorým bol zamietnutý jej návrh na vykonanie exekúcie. Sťažovateľka namieta, že obdobnú právnu a skutkovú situáciu posúdil okresný súd, prípadne kauzálne príslušný Okresný súd Bratislava V a odvolací Krajský súd v Bratislave odlišne. Napadnuté uznesenie okresného súdu považuje sťažovateľka za „reštriktívne a nesprávne rozhodnutie...“

Ako ukážka pochybenia exekučného súdu je ďalej citovaný Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 300/2018-54 z 05. 09. 2018. Sťažovateľ ďalej uvádza citácie z odbornej publikácie autorov novely zákona o rozhodcovskom konaní profesora Števčeka a kolektív. Ani v jedinom doterajšom súdnom prieskume desiatkami slovenských súdov, ktorý

sťažovateľ pozná od roku 2015, pri rozhodcovských konaniach vedených voči štatutárom spoločnosti dlžníka o náhradu škody podľa § 135a ods. 5 resp. § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka a podľa § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. žiadnemu súdu, vrátane ústavného súdu nevadilo, že rozhodcovský súd konal a rozhodoval voči štatutárovi spoločnosti dlžníka o náhradu škody...“.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zhrnula právne závery, ktoré vyplývajú z napadnutého uznesenia okresného súdu, takto:

„- Exekučný súd vždy meritórne preskúmava nespotrebitel'ské rozhodcovské rozhodnutie.

- Exekučný súd vždy pri nespotrebitel'skom rozhodcovskom rozhodnutí skúma existenciu platne uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy.

- Novela zákona č. 244/2002 Z. z. platná od 01.01.2015, najmä v časti zrušenia ustanovenia § 45, neplatí na exekučnom Okresnom súde Banská Bystrica.

- Iná zmena v osobe dlžníka vo vzťahu, na ktorý platí rozhodcovská zmluva podľa § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. nie je aplikovateľná na štatutára spoločnosti dlžníka.

- Exekučný Okresný súd v Banskej Bystrici je oprávnený vykonať akýkoľvek meritórny prieskum nespotrebitel'ského rozhodcovského konania podľa vlastného uváženia a nie je pritom viazaný žiadnymi zákonnými limitmi uvedenými v zákone č. 244/2002 Z. z. ani limitmi uvedenými v Exekučnom poriadku.

- Iné názory - prejudiciálne rozhodnutia kauzálnе príslušného Okresného súdu Bratislava V, Okresného súdu v Banskej Bystrici, odvolacích súdov (vrátane Krajského súdu v Banskej Bystrici), Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR nemajú žiaden vplyv na rozhodovaciú prax exekučného Okresného súdu v Banskej Bystrici.“

7. Podľa sťažovateľky žiaden z týchto právnych záverov nie je správny, tieto závery odporujú právnym názorom, ktoré vyplývajú zo zaužívanej aplikačnej praxe, a sú sčasti založené na starších súdnych rozhodnutiach pred roku 2015, ktoré nereflektujú aktuálny právny stav, t. j. príslušnú zmenu zákona o rozhodcovskom konaní a tiež od 1. apríla 2017 účinnú zmenu zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších

zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Takáto nesprávna aplikácia zákona o rozhodcovskom konaní v justičnej praxi je príčinou nedostatočnej dôvery v nespotrebitel'ské rozhodcovské konania v Slovenskej republike.

8. Sťažovateľka následne poukazuje na dielo: GYÁRFÁŠ, J. – ŠTEVČEK, M. a kol. *Zákon o rozhodcovskom konaní. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016. Cituje z neho viaceré časti týkajúce sa tichého (tacitného) uzavretia rozhodcovskej zmluvy, ku ktorému dochádza aj v prípade, ak žalovaný nenamietne nedostatok právomoci rozhodcovského súdu.

9. Sťažovateľka sa domnieva, že splnila všetky zákonné podmienky pre návrh na vykonanie exekúcie, napriek tomu okresný súd zamietol jej sťažnosť proti svojmu uzneseniu sp. zn. 79 Ek 628/2018 z 13. marca 2019, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľky na vykonanie exekúcie, bez toho, aby uviedol nejaký zákonný a preskúmateľný dôvod na tento postup. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je nepreskúmateľné, odporuje platným právnym predpisom – ustanoveniam zákona o rozhodcovskom konaní a Exekučnému poriadku. Sťažovateľka tiež tvrdí, že okresný súd svojvoľne „*vykonan meritorny prieskum exekučného titulu v exekučnom konaní*“.

10. Sťažovateľka uvádza, že § 45 zákona o rozhodcovskom konaní umožňoval exekučnému súdu vykonať prieskum právomoci rozhodcovského súdu, existencie rozhodcovskej zmluvy a procesných väd rozhodcovského konania v celom rozsahu podľa § 40 zákona o rozhodcovskom konaní. Ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní bolo s účinnosťou od 1. januára 2015 zrušené, „*zákonodarca si už ďalej neželal, aby exekučný súd skúmal právomoc rozhodcovského súdu, alebo ani iným spôsobom preskúmaval nespotrebitel'ské rozhodcovské konania. Toto úzko súvisí s oddelením spotrebitel'skej arbitráže do nového zákona č. 335/2014 Z. z., kde exekučnému súdu zostalo zachované právo preskúmavať spotrebitel'ské rozhodcovské konania. Takéto oprávnenie exekučného súdu je dokonca priamo zakotvené v ustanovení 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku. Je nepochybné, že predstava zákonodarcu bola dať právomoc preskúmavať exekučnému súdu iba spotrebitel'ské rozhodcovské konania*“.

Od 01. 01. 2015 je jediná možnosť na napádanie nespotrebitel'ského rozhodcovského konania vedeného podľa zákona č. 244/2002 Z. z. iba podanie námietky - žaloby podľa § 9 ods. 5, § 21 ods. 4, § 22d, § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z., a to výlučne v hmotnoprávnej lehote uvedenej v zákone a iba na kauzálne príslušný súd podľa § 28 Civilného sporového poriadku. Rozhodcovské rozhodnutie, ktoré nebolo právoplatne zrušené kauzálne príslušným súdom má rovnaké účinky ako právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu...

Od 01. 01. 2015 do 31. 03. 2017 bolo v Exekučnom poriadku obsiahnuté ustanovenie § 56 ods. 5, ktoré jediné umožňovalo exekučnému súdu odložiť výkon exekúcie oprávneného s blokováním majetku povinného v prípade, že povinný podal návrh - žalobu na príslušný súd o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia - a to až do právoplatného skončenia súdneho konania na príslušnom súde. Takéto ustanovenie od 01. 04. 2017 ale už Exekučný poriadok neobsahuje. Je nesporné, že zákonodarca si už neprial ani to, aby exekučný súd vôbec odkladal exekúciu aj v prípade podania žaloby povinným na kauzálne príslušný súd voči exekučnému titulu.“.

11. Podľa sťažovateľky si okresný súd nesprávne vykladá pojem preskúmvanie exekučného titulu, keďže oprávnenie exekučného súdu posudzovať, či v rozhodcovskom konaní konal orgán s právomocou, sa obmedzuje iba na okolnosti posudzovania spôsobilosti byť rozhodcom. Posudzovanie právomoci orgánu, ktorý vydal nespotrebitel'ské rozhodcovské rozhodnutie, nad rozsah § 6 zákona o rozhodcovskom konaní je neprípustné. Sťažovateľka v týchto súvislostiach poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 CoE 41/2017. Sťažovateľka ďalej uvádza, že od 1. januára 2015 exekučný súd nemá právomoc preskúmvat' právomoc rozhodcovského súdu a existenciu rozhodcovskej zmluvy pri nespotrebitel'ských rozhodcovských konaniach. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6 CoE 75/2017 z 15. augusta 2017 – ktoré uvedené otázky posudzovalo odlišne – bolo zrušené nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018. Predmetný nález ústavného súdu mal takto vplyv na úpravu rozhodovacej praxe exekučných súdov. Túto skutočnosť uviedol aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 6 ECdo 7/2013. Podľa týchto právnych záverov pokiaľ sa „rozhodcovské konanie týka sporu z iného než spotrebitel'ského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktorú

umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 21 ods. 2 ZRK) a aby sa žalobou podanou na príslušnom súde (§40 ods. 1 ZRK) domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, vylučujú skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní.“.

12. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza početné rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, Okresného súdu Bratislava V, samotného okresného súdu a tiež iných exekučných súdov, v ktorých tieto súdy obdobnú právnu vec posúdili odlišne. Osobitne poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018. Z týchto rozhodnutí obsahlo cituje právne vety, ktoré podľa nej preukazujú (ak účastníci konaní sú konatelia spoločností dlžníka), „že rozhodcovský súd má právo konať a rozhodovať voči štatutárovi spoločnosti dlžníka o náhradu škody podľa § 135a ods. 5 resp. § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka ako inú zmenu v osobe dlžníka podľa § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. vo vzťahu, na ktorý sa vzťahuje rozhodcovská zmluva. Rozhodcovská zmluva je vždy uzavretá medzi veriteľom a spoločnosťou dlžníka a konateľ dlžníka k nej pristupuje priamo zo zákona. Je to univerzálna zodpovednosť štatutára za svoje konanie...“.

... Rozhodcovský súd má právomoc konať a rozhodovať voči štatutárovi spoločnosti dlžníka podľa § 135a ods. 5 a § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka a podľa § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z.

... V zmysle novely zákona č. 244/2002 Z. z. prišlo k širokej interpretácii subjektov, ktoré sú dotknuté nespotrebitel'skou rozhodcovskou zmluvou - doložkou, pričom uplatňovanie náhrady škody voči štatutárovi spoločnosti dlžníka je jedným z uvedených interpretácií § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. Táto interpretácia je ustálená aj v rozhodovacej praxi kauzálneho Okresného súdu Bratislava V a Krajského súdu v Bratislave.“.

13. Sťažovateľka poukazuje na štúdiu vypracovanú pre Európsky parlament porovnávajúcu arbitrážnu legislatívu a prax členských štátov Európskej únie a Švajčiarska, ktorá „konštatovala v roku 2014 na Slovensku veľmi tristný stav. V prieskume otvorenosti právneho poriadku voči rozhodcovskému konaniu sa Slovenská republika (spoločne

s Lotyšskom) umiestnila na poslednom mieste!“. Vychádzajúc z výsledkov predmetnej správy, zákonodarca „v roku 2014 pristúpil k rozsiahlej novele zákona o rozhodcovskom konaní a zároveň k prijatiu samostatného zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Tým došlo k oddeleniu oboch úprav, čo umožnilo robustnú ochranu spotrebiteľov v spotrebiteľskej arbitráži a zároveň priklon k flexibilnému nastaveniu ne-spotrebiteľskej arbitráže v súlade s Modelovým zákonom UNCITRAL.“.

14. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 79 Ek/628/2017 z 30. apríla 2019 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 79 Ek/628/2017 z 30. apríla 2019 sa zrušuje a vec sa sudcovi Okresného súdu Banská Bystrica vracia na ďalšie konanie.

3. Spoločnosti [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy právneho zastúpenia 415,51 EUR, ktoré je porušovateľ základného práva alebo slobody povinný zaplatiť na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Peter Bartoš, s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

III.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnených osôb a replika sťažovateľky

15. K prijatej ústavnej sťažnosti sa na výzvu ústavného súdu vyjadril predseda okresného súdu prípisom sp. zn. Spr 4059/20 z 10. júla 2020, v ktorom konštatuje, že sa v plnom rozsahu pridržiava argumentácie uvedenej v rozhodnutí napadnutom ústavnou sťažnosťou a ústavnú sťažnosť považuje za nedôvodnú. Predseda okresného súdu spolu s označeným prípisom predložil ústavnému súdu aj vyjadrenie zákonného sudcu k prijatej ústavnej sťažnosti, ktorý okrem iného uvádza, že tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého exekučný súd nemá oprávnenie posudzovať právomoc rozhodcu konať a rozhodnúť nespotebiteľskú vec, „popiera doterajšiu (desaťročia) ustálenú súdnu prax [ktorú bližšie konkretizuje vo svojom vyjadrení, ako aj v napadnutom rozhodnutí], preto ani konajúci súd

nemal dôvod odkláňať sa od svojej doterajšej rozhodovacej činnosti, pri ktorej skúma formálnu stránku exekučného titulu, či dôkladne argumentovať proti názorom uvedeným v komentároch, či rozhodnutiam všeobecných súdov, ktorými argumentuje sťažovateľ.“.

16. Označené vyjadrenie okresného súdu zaslal ústavný súd na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska právneho zástupcovi sťažovateľky a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril, či trvá na tom, aby sa vo veci sťažovateľky konalo ústne pojednávanie. Vo svojom stanovisku právny zástupca sťažovateľky v podstate rekapituluje svoju argumentáciu už uvádzanú vo svojej ústavnej sťažnosti, v rámci ktorej polemizuje s právnym názorom okresného súdu o jeho oprávnení realizovať v tzv. nespotebitel'ských veciach vlastný prieskum rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní v rozsahu skúmania právomoci rozhodcu rozhodnúť mu predloženú vec. Právny zástupca sťažovateľky v závere svojho stanoviska uvádza, že súhlasí *„s upustením od vereného pojednávania“*.

17. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, keďže od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

18. Ústavný súd prípisom č. k. IV. ÚS 282/2020-44 zo 6. júla 2020 a prípisom č. k. IV. ÚS 282/2020-46 zo 6. júla 2020 upovedomil zúčastnené osoby o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie s možnosťou vyjadriť sa k nej v lehote 10 dní od doručenia tohto upovedomenia. Zúčastnené osoby doručili ústavnému súdu svoje spoločné stanovisko k prijatej ústavnej sťažnosti z 20. júla 2020, v ktorom prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uvádzajú, že sa v celom rozsahu stotožňujú s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu, pričom zastávajú názor, že aj napriek tomu, že *„ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní (upravujúce možnosť prieskumu existencie rozhodcovskej doložky exekučným súdom) [bolo] vypustené z tohto právneho predpisu... nemožno ignorovať a neskúmať skutočnosť, či predkladaný exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý disponuje právomocou na vydanie takéhoto rozhodnutia.“*. Zúčastnené osoby zastávajú názor, že takýto postup okresného súdu bol legitímny, pretože

v právnom štáte „*by sa nemalo stať, aby bola exekúcia vedená na podklade nulitného rozhodnutia.*“.

19. Nad rámec už uvedeného ďalej uvádzajú, že využili všetky možnosti obrany proti rozhodcovskému konaniu, keď už v rámci svojej žalobnej odpovede vzniesli námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu, tiež podali žalobu na príslušnom súde, aby táto námietka bola preskúmaná súdom (keďže rozhodca na základe ich námietky rozhodcovským uznesením rozhodol, že má právomoc vo veci konať), a po vydaní rozhodcovského rozsudku podali žalobu na príslušnom súde, ktorou sa domáhajú zrušenia tohto nezákonne vydaného rozsudku.

20. Na základe už uvedeného zúčastnené osoby žiadajú, aby ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel.

IV.

Relevantná právna úprava, právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

21. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

22. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

23. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

24. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

25. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

26. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02). Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

27. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky

nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

28. Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre týkajúcej sa práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

29. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 152 ods. 4 ústavy).

30. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou

ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

31. V okolnostiach posudzovaného prípadu okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že zamietol sťažnosť sťažovateľky v postavení oprávnenej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 79 Ek 628/2018 z 13. marca 2018 vydanému vyšším súdnym úradníkom, ktorým bol návrh sťažovateľky na vykonanie exekúcie zamietnutý z dôvodu, že rozhodcovský rozsudok predložený v exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňal náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať, a teda je tu daný rozpor exekučného titulu s § 45 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku.

32. V odôvodnení uznesenia sp. zn. 79 Ek 628/2018 z 30. apríla 2019 okresný súd uviedol:

„8. Oprávnenie rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť spor medzi účastníkmi konania (stranami sporu) sa zakladá rozhodcovskou zmluvou (doložkou). Ak exekučný súd skúma platnosť rozhodcovskej doložky, preskúmava formálnu stránku vykonateľnosti exekučného titulu, teda či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený rovnako, ako by to skúmal v prípade iných exekučných titulov uvedených v § 45 Exekučného poriadku. Predpokladom zákonného vedenia exekúcie je existencia rozhodnutia (exekučného titulu)

vykonateľného tak po materiálnej, ako aj po formálnej stránke. Ak bolo rozhodnutie vydané organom na to nepríslušným, takéto rozhodnutie je nulitným aktom, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň, akoby neexistoval (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 20/2008 zo dňa 22.04.2009). Predpokladom existencie právomoci rozhodcovského súdu (rozhodcu) vec prejednať a rozhodnúť je platné uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami, a to či už vo forme osobitnej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Exekučný súd má, v zmysle § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku, povinnosť zisťovať súlad exekučného titulu s Exekučným poriadkom, a teda, okrem iného aj to, či je exekučný titul podľa § 45 Exekučného poriadku vykonateľný. Súd pri tomto zisťovaní posudzuje nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 135/2012 zo dňa 05.12.2012).

9... Povinný 1) ani povinný 2) ako fyzické osoby konajúce vo svojom vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť nijakým spôsobom neboli v zmluvnom vzťahu s oprávneným, ani jeho právnym predchodcom, keď v zmluvnom vzťahu konali ako členovia predstavenstva akciovej spoločnosti (štatutárny orgán), teda v mene právnickej osoby, ktorú úkony členov jej predstavenstva aj zaväzovali. Povinný 1) a povinný 2) nie sú právnymi nástupcami právnickej osoby, ktorá bola účastníkom právneho vzťahu s právnym predchodcom oprávneného, ani oprávneným. Preto sa na nich nevzťahuje rozhodcovská doložka citovaná rozhodcom v odôvodnení rozhodcovského rozhodnutia. Za inú zmenu v osobe dlžníka nemožno považovať, s poukazom na § 194 Obchodného zákonníka, štatutárny orgán dlžníka, titulom zodpovednosti za spôsobenú škodu. Je potrebné zdôrazniť, že v takom prípade veriteľ uplatňuje nárok spoločnosti na náhradu škody voči predstavenstvu. Teda za splnenia základných zákonných predpokladov v zmysle § 194 Obchodného zákonníka (a predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu - porušenie povinnosti, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nimi) mohol oprávnený ako právny nástupca veriteľa žalobou uplatňovať nárok na náhradu škody voči členom predstavenstva vo svojom vlastnom mene a na vlastný účet, avšak kvantitatívne obmedzenej vo výške svojej pohľadávky

s príslušenstvom. Súd si tiež dovoľuje podotknúť, že ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, uplatňuje nároky veriteľov spoločnosti voči členom predstavenstva správca konkurznej podstaty a nie veriteľ. Za inú zmenu v osobe dlžníka, tak ako to má na mysli ustanovenie § 3 ods. 2 ZoRK nemožno považovať zodpovednostný vzťah členov predstavenstva voči spoločnosti v ktorej vykonávajú funkciu štatutárneho orgánu, nakoľko tu ide o iné subjekty zodpovednostného vzťahu, ale aj o iný obsah záväzku (náhrada škody). Na uvedenom nič nemení ani to, že veriteľ (oprávnený, resp. jeho právny predchodca) môže uvedený nárok na náhradu škody uplatňovať vo vlastnom mene a na vlastný účet...

12. K tvrdeniam oprávneného, že exekučný súd nemá právomoc posudzovať exekučný titul súd uvádza, že exekučný súd je oprávnený pri každom exekučnom titule skúmať jeho formálnu a materiálnu vykonateľnosť, pričom formálnou stránkou vykonateľnosti je aj skúmanie, či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený. Pokiaľ exekučný súd preskúmava platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) preskúmava formálnu stránku vykonateľnosti oprávneným predloženého exekučného titulu. Preskúvanie formálnej a materiálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu exekučným súdom je prijímané bez výhrad aj rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, pozri napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky: č. k. III. ÚS 86/2010-19 zo dňa 18. 02. 2010; č. k. II. ÚS 545/2010-15 zo dňa 09. 12. 2010; č. k. III. ÚS 125/2011-17 zo dňa 29. 03. 2011; č. k. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. 11. 2011; č. k. I. ÚS 379/2012-19 zo dňa 22. 08. 2012 a uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: 3 Cdo 164/96 zo dňa 27. 01. 1997; 3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009; sp. zn. 5 Cdo 109/2010 zo dňa 13. 09. 2010; sp. zn. 4 Cdo 11/2011 zo dňa 23. 06. 2011; 1 MCdo 15/2012 zo dňa 22.05.2013.“

33. Podľa § 45 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku exekučným titulom na účely tohto zákona je aj vykonateľné rozhodnutie vydané v rozhodcovskom konaní vrátane zmieru v ňom schváleného.

34. Podľa § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku súd návrh na vykonanie exekúcie zamietne, ak zistí rozpor návrhu alebo exekučného titulu s týmto zákonom.

35. Podľa § 21 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní rozhodcovský súd je oprávnený rozhodnúť o svojej právomoci vrátane námietok týkajúcich sa existencie alebo platnosti rozhodcovskej zmluvy. Ak dospeje k záveru, že nemá právomoc rozhodovať vo veci samej, uznesením rozhodcovské konanie zastaví.

36. Podľa § 21 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní účastník rozhodcovského konania, ktorý chce uplatniť námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, môže tak urobiť v rozhodcovskom konaní najneskôr pri prvom úkone vo veci samej. Toto časové obmedzenie neplatí pre námietku neplatnosti rozhodcovskej zmluvy zakladajúcej sa na tom, že o veci nemožno rozhodovať v rozhodcovskom konaní, alebo, že vo veci má byť rozhodované podľa osobitného zákona; túto námietku možno uplatniť až do skončenia ústneho pojednávania, pri písomnom konaní až do vydania rozhodcovského rozsudku. Námietku, že sporná otázka prekračuje právomoc rozhodcovského súdu, musí účastník rozhodcovského konania uplatniť najneskôr vtedy, keď sa počas rozhodcovského konania o tejto otázke dozvie.

37. Podľa § 21 ods. 4 zákona o rozhodcovskom konaní ak rozhodcovský súd rozhodne, že má právomoc rozhodovať, rozhodne o námietke podľa odseku 2 rozhodcovským uznesením alebo, ak sa účastníci nedohodli inak v rozhodcovskom rozsudku. Ak rozhodcovský súd rozhodne rozhodcovským uznesením, že má právomoc rozhodovať, účastník rozhodcovského konania, ktorý námietku podal, môže do 30 dní po doručení predbežného rozhodnutia podať návrh na súd, aby o námietke rozhodol. Proti rozhodnutiu súdu o zamietnutí námietky nie je prípustný opravný prostriedok. Rozhodcovský súd môže počas rozhodovania o námietke pokračovať v rozhodcovskom konaní a vydať rozhodcovský rozsudok.

38. Podľa § 40 ods. 1 písm. a) bodu 1 zákona o rozhodcovskom konaní tuzemský rozhodcovský rozsudok môže byť zrušený príslušným súdom len na základe žaloby účastníka rozhodcovského konania podanej proti druhému účastníkovi rozhodcovského konania, ak účastník rozhodcovského konania preukáže, že nemal spôsobilosť uzavrieť

rozhodcovskú zmluvu, rozhodcovská zmluva nebola uzavretá v súlade s právnym poriadkom, podľa ktorého sa na základe dohody zmluvných strán mala rozhodcovská zmluva uzavrieť, alebo že takáto dohoda nebola uzavretá, podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

39. Podľa § 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov neplatnosti rozhodcovskej zmluvy alebo nemožnosti riešiť predmet sporu v rozhodcovskom konaní, pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

40. Sťažovateľka je presvedčená, že napadnuté uznesenie okresného súdu je arbitrárne a trpí nedostatkom náležitého a presvedčivého odôvodnenia skutočností, ktoré viedli okresný súd k záveru, že rozhodcovský rozsudok predložený v exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože podľa názoru exekučného súdu ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať.

41. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej).

42. Z judikatúry ESĽP vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. 1. 1999). Judikatúra ESĽP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5.

1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

43. Dňa 1. januára 2015 nadobudol účinnosť zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“). Oddelením zákonnej úpravy nespotebiteľského a spotrebiteľského rozhodcovského konania, ku ktorému došlo zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, sa markantným spôsobom zvýraznil rozdiel oboch týchto konaní spočívajúci predovšetkým vo zvýšenej ochrane spotrebiteľa ako „slabšej strany“ v rámci zmluvného vzťahu a nadväzujúceho rozhodcovského konania.

44. V okolnostiach danej veci je podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné poukázať na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018 z 5. septembra 2018, podľa ktorého pokiaľ sa rozhodcovské konanie týka sporu z iného než spotrebiteľského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 21 ods. 2) a aby sa žalobou podanou na príslušnom súde domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, vylučujú skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní. V týchto ustanoveniach sa totiž premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „*vigilantibus iura scripta sunt*“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“, alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v iných než spotrebiteľských veciach znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu, a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní, pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel – boli by nadbytočné. Berúc do úvahy dôvody prejednáwanej ústavnej sťažnosti, ústavný súd taktiež konštatuje, že závery o vylúčení skúmania právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní sa v prípade, ak ide o spor z iného než spotrebiteľského právneho vzťahu, zjavne vzťahujú a primerane použijú aj na možnosť

exekučného súdu v rámci svojej pôsobnosti preskúmať uplatnenie rozhodcovskej doložky z hľadiska toho, či pokrýva aj nárok podľa § 194 Obchodného zákonníka.

VI.

Závery ústavného súdu

VI.1 K bodom 1 a 2 výrokovej časti nálezu

45. S poukazom na už uvedené právne posúdenie (čl. V odôvodnenia) ústavný súd konštatuje, že v inom ako spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní exekučný súd nie je oprávnený skúmať právomoc rozhodcovského súdu z dôvodu neplatnosti, resp. neexistencie rozhodcovskej doložky, resp. zmluvy, keďže na uplatnenie takejto námietky existujú v zmysle zákona o rozhodcovskom konaní iné inštitúty (námietka nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy podľa § 21 zákona o rozhodcovskom konaní, resp. podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 zákona o rozhodcovskom konaní). Možnosť uplatniť námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu a možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v nespotebiteľských veciach vylučuje skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní, pričom nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v iných než spotrebiteľských veciach znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu, a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v exekučnom konaní (napr. IV. ÚS 22/2020).

46. Ústavný súd zastáva názor, že nosné právne názory vyslovené v jeho náleze sp. zn. II. ÚS 300/2018 sú naďalej uplatniteľné aj pri posudzovaní prípadov, na ktoré sa s účinnosťou od 1. apríla 2017 vzťahuje novela Exekučného poriadku (zákon č. 2/2017 Z. z.).

47. Vzhľadom na to, že okresný súd napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľky (v postavení oprávnenej) proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 79 Ek 628/2018 z 13. marca 2019 vydanému vyšším súdnym úradníkom, ktorým bol návrh

sťažovateľky na vykonanie exekúcie zamietnutý z dôvodu, že rozhodcovský rozsudok vydaný v inom ako spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní ako exekučný titul v exekučnom konaní nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať, odoprel sťažovateľke poskytnúť ochranu jej základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo bolo dôvodom na vyslovenie ich porušenia (bod 1 výroku nálezu).

48. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti navrhla aj zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie.

48.1 Keďže na uvedenom skutkovom základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

49. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

50. Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

51. Úlohou okresného súdu preto bude opätovne rozhodnúť o návrhu na vykonanie exekúcie, majúc na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 2 CSP (ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru), je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení.

VI.2 K bodom 3 a 4 výrokovej časti nálezu

52. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti požiadala ústavný súd o priznanie náhrady trov konania, ktorú vyčíslila sumou 415,51 € za 2 úkony právnej služby (prevzatie právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, ústavná sťažnosť) vrátane dane z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“). Za stanovisko k vyjadreniu okresného súdu si sťažovateľka uplatnila sumu 225,14 € vrátane DPH.

53. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

54. Vychádzajúc z petitu ústavnej sťažnosti, ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov konania v sume 415,51 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to odmenu za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2019 v sume 163,33 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady niektorých hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 9,80 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 346,26 €. Z priloženého osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty vyplýva, že právny zástupca sťažovateľky je platcom dane z pridanej hodnoty, preto uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov o sumu 69,25 €, čo spolu predstavuje 415,51 € (bod 3 výrokovej časti tohto nálezu). Ústavný súd nepriznal odmenu za úkon právnej služby – podanie z 9. septembra 2020, keďže toto podanie neobsahuje takú argumentáciu, ktorá by nebola uvedená už v ústavnej sťažnosti sťažovateľky. Právny zástupca sťažovateľky v tomto podaní viackrát opakuje argumentáciu už uvedenú v ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na uvedené ústavný súd tento úkon

nepovažoval za odôvodnený a účelne vynaložený v súvislosti s uplatňovaním práv sťažovateľky (§ 251 CSP).

55. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky v lehote uvedenej v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu.

56. V zmysle § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tento nález nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov tohto konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu